

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Háromhás-
bos petítor egyszeri hİRde-
tése 30 f. Nyilttér sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Szerkesztőség és
kiadóhivatal ::

Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

Húsvét ünnepén.

Húsvét ünnepét üljük — a Megváltó feltámadása magasztos ünnepét!

A gömör-szepesi Érchegység egyik leg-szebb pontján írjuk e sorokat s hacsak valami melegebb változás be nem áll az időjárásban, felvidékünk magasabb pont-jain fehér húsvétra van kilátásunk. Az 1000 métert meghaladó magaslatokon még most is ugyancsak uralkodik Tél apó, s éppen nincs nyoma a tavaszi ébredés-nek. Erre mifelénk csak a húsvéti harang-szó fogja majd jelezni az ünnep el-következését.

Pedig húsvét ünnepe a nagy világ-templomban is a feltámadás ünnepe. A keresztre feszített igazság feltámadásának és új életre keltésének szent ünnepe. A Golgota és a kereszt jelzi maig is minden nagy gondolatnak és eszmének az útját, s a biztató csak az, hogy azt az utat a meg-váltás s az új élet követi. Megdicsőült a szenvedés s a keresztthordozás az emberiség erkölcsi életfejlődésében. E nél-kül nincs jellemképzés, nincs tökéletesedés, s aztán a hosszának rendszerint na-gyon rövidék és megbízhatatlanok.

A ker. húsvét szent ünnepe nagyon alkalmas az elmélkedésre. Húsvétja van-e hát valóban hazánknak ezidén?

A templomok megnyílnak s föl is keressük — sokan legalább ünnepkor — az istenházát. Nem az bánt engem, hogy ki, hol és minő szertartások szerint imádják istenét, de az bánt, ha egyáltalában nem imádják, sőt szent nevét hiába való mó-don ajkukra veszik. De ha elhagytuk az istenházát, s így ahogy ünnepeltünk is, marad minden a régiben. Az érzület változ-tatásának s a szent elhatározásoknak haza, egyház, család és társadalom szolgálata-ban semmi nyoma sem látszik meg rajtunk.

Mai közéletünket éppen nem a hús-vét ünnepe hatja át. Sok bennünk még az önzés, a bizalmatlanság, a békételenség, a nagyravágyás, az irigység, a hálátlanság, s annál kevesebb a philantrópia, a biza-

lom, a tőrés, a megbocsátás, a takarékos-ság s a hála érzete nagyjaink és jóltevőink iránt. Politikai pártjaink versenygése, vallás-felekezeteink érzékenykedő türelmetlen-keése, családjaink és társasköreink szét-húzása, irodalmi viszonyaink lanyhulása, nemzetségeink tülekedése s magavisele-tünk ridegsége nélkülözi a türelem és a szeretet melegét, sőt koronkint bizonyos erkölcsi fogalomzavart mutat. A hozsan-nát a legtöbb esetben a «feszítsd meg!» követi.

Pedig, ha valamikor, úgy ma ebben a vallásfelekezeti, nemzetségi és politikailag nagyon is széttagolt magyar hazában egyértelemre és -akaratra volna szükségünk. Megtanulhattuk volna hazánk fölemelő tényekben és tanulságokban igen gazdag történeteiből, hogy ez a mi ősi átkunk és bűnünk: a széthúzás ásta meg igen gyakran nemzetünk sírját. Nem azt kellene keresnünk hazában, egyházban és a társadalomban, ami elválaszt, hanem azt, ami egyesít, s ami egészségére és javára szolgál nemzeti vérkeringésünknek. Na-gyobb és szilárdabb erkölcsi bázisra kellene helyezkednünk magán- és közéletünk ösz-szes ágaiban, mert ellenesetben nem tu-dunk megállani az európai népek és nemze-tek politikai és kulturális küzdelmeinek óriási forgatagában.

Íme az apostol is a legnagyobb erény-nek mondja a szeretetet. A szeretet váltja meg maig is a világot s ez erénynek gyakorlásában maig is Jézus Krisztus a követendő példányképünk. Szeretettől teremté isten a világot, szeretettől kül-dötte hozzánk egyszülött fiát s szeretet-től bocsátja meg nekünk: egyéneknek és nemzeteknek a mi bűneinket. S mi még-sem gyakoroljuk iránta és felebarátaink iránt a lényegüket alkotó hálás viszont-szeretet magasztos erényét. Pedig ez a szeretet a világ tengelye, a dolgok lényege s az akaratérő rúgója. Jöhetnek Plátók, Spi-nózák, Kantok, Ostwaldok és Spencerek, a szeretet törvényénél nagyobbat nem hirdethetnek. E tekintetben a keresztyén-

ség oldotta meg (és nem Häckel) a nagy világrejtélyt örök időre. Azért üljük meg a keresztyénség nagy ünnepeit, s kellene húsvét ünnepét is megülnünk a nagy meg-váltó szeretet jegyében most és minden-koron.

Húsvét ünnepét üljük, a feltámadás szent és magasztos ünnepét! Vajha lel-künk is érezne valamit a feltámadás ünnepé-ből. Vetközzük le hát az óembert, s ölt-sük fel az újat a szeretet műveinek gyakor-lásában. Nagy és szent céloknak szolgálata-ban áll ez a mi szeretetünk, érdemes azért élni s ha kell, meghalni. Templomépítő az haza és egyház szolgálatában, aki a szeretet-et gyakorolja s annak műveiben meg nem restül. Fel tehát a szent harcra a szeretet jegyében, s akkor hazánkban is «megvirrad még valaha!» s «lesz még ünnep e világon!»

Ilyen érzelmekkel ünnepeljük a feltáma-dás ünnepét családjainkban, templomaink-ban, s egyéni és társas közéletünk összes vonatkozásaiban! Mert a feltámadás élet, a tespedés halál. —k.

A vármegyei pótadó és a városok.

A SÁROS legutóbbi két számának hasábjain «egy városatya» meglegedetten tárgyalja a leg-utóbbi vármegyei közgyűlésen leszavazott vár-megyei pótadó ügyét.

Nem szándékunk ugyan a «városi atyával» hosszú polémiába elegyedni, mégis szükségét érez-zük annak, hogy állításainak erejét, bizonyítékai súlyát kellő értékükre leszállítsuk.

Cikkében a vármegyét «az egészséges haladás kerékkötőjének» nevezi s azt avval indokolja, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül oly terheket ró a városokra, hogy azok azután háztartásukban gaz-dasági depressziót okoznak. Példáztat is. Így fel-említi, hogy Eperjes város 20,000 kor. utadót fizet a vármegyének. S bár törvényes állapotnak ismeri el, óriási méltánytalanságnak tartja, mert a megye a városi utak fentartásához s így például a milliós aszfaltburkolat létesítéséhez egyetlen fillér-rel hozzá nem járul.

Panaszában, melynek okozói úgy látszik inkább érzelmi momentumok, mint a tényleges méltány-talanságok, azonban elfelejti a városatya, hogy

500 ÉV ÓTA
GYÓGYÍTANAK
KÖSZVÉNYT
CSÚZT STB.

TRÉNCSENTÉPLICZ

RÁDIUMOS
KÉNES-HÖVÍZ
36—42° C. ÉS
ISZAPFÜRDŐI

Egész évben nyitva. Millió új építkezések. Új nagyszálló. Új fürdők. Festői vidék. Nagyszerű, olcsó tavaszi kúrák. Házi-kúrákhoz: Iszap-szétküldés. Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Igazgató: Oszwald Károly.

ánál
a 76.

TEK
SÁGA
OR
EBEN.

ok
288 darab
st,
erdeiben
y április

ky János,
ocsa.

LLARIT'
RLEMEZ
uk - kompozi-
bevonat fedél-
lemez.
LLARIT'
RLEMEZ
gazdasági és
épületekre a
alkalmasabb.
LLARIT'
RLEMEZ
an, a legna-
bb viharok
ellentáll.

MEZT :
öltésget nem

Utóda
berjesen.

egy-egy város — különösen, ha az megyei székhely — gazdasági, kereskedelmi fellendülése, szóval jóléte nagyrészen a könnyű s kényelmes hozzáférhetőségtől függ, melynek kétségtelen előmozdítója a jó utak. Így tehát azoknak jókarban tartása eminens érdeke egy-egy város gondolkodó s előrelátó közönségének.

De mérlegeljük csak a városi milliós aszfaltburkolat ügyét egy kissé. Tényleg nem járul-e semmivel a megye közönsége a milliós költségekhez? De mennyivel! Az utcarendezés költségei tudvalevőleg a város által szedett vámban nyerik fedezetüket.

S a vámot ki más fizeti, mint a városba jövő megyei közönség, mert ugyebár, a városi közönség vámmmentességet élvez.

Így tulajdonképpen a milliós költséget tisztán a megye közönsége s legkevésbé sem a város közönsége viseli.

De térjünk át magának a vármegyei pótdónak megtagadására.

Minthogy a vármegyei tisztai nyugdíjalap felhasználható jövedelme a nyugdíj és ellátási igények fedezésére már nem elégséges, sőt hiány is mutatkozik, bekövetkezett annak elkerülhetetlen szüksége, hogy a hiányzó összeg fedezéséről a vármegye közönsége gondoskodjék.

A városi közönség — az 1886. évi XXI. t.-c. 16. §-ában foglalt rendelkezésének helytelen értelmezése alapján — azon téves felfogásból indul ki, hogy a városok közönsége a vármegyei nyugdíjalap javára kivetendő vármegyei pótdóval nem terhelhető s a városi adózó közönség megadóztatásának csakis annyiban lehet helye, amennyiben annak szüksége a központi tisztviselők nyugdíjaztatásánál merülne fel s mivel a városok irányában támasztható ezen igény a terhekre már e díig kivetve volt $\frac{1}{4}\%$ pótdóval — felfogásuk szerint — kielégítést nyert, ők e címen további hozzájárulásra nem kötelezhetők.

Föltéve — de meg nem engedve —, hogy ezen felfogás, illetve törvénytárgyát helyes, bárha a hivatkozott törvényszakasz csakis azon megszorítást tartalmazza, hogy a vármegyék által kivetendő azon pótdóhoz, mely kizárólag a szolgabírói járássok személyzetének illetményeivel vagy a járási hivatalok elhelyezésével egybekötött köz-

igazgatási költségek fedezésére szolgál, a rendezett-tanácsú városok hozzájárulni nem tartoznak; a jelen esetben ily szükségletéről egyáltalán szó sincs. Lássuk, hogy mennyiben lett volna a városokra nézve előnyösebb oly javaslat, amely csupán a központi vm. tisztviselők illetménye arányában vetette volna ki a vm. pótdót egyformán a városokra s a kis- és nagyközségekre.

Sárosvármegye 1911. évi költségvetése szerint a nyugdíjjogosultsággal bíró központi tisztviselők és alkalmazottak illetménye 144,723 kor.-t (s nem 122,000. mint a városatya közli), míg a járássok személyzetének illetménye 121,576 (s nem 142,000 kor.) koronát tesz ki, tehát a központi alkalmazottak illetménye 23,147 koronával meghaladja a járási személyzet illetményeit. Ha tehát ezen összegeket vesszük a megyei pótdóiban való részesedés alapjául, úgy a városok épp úgy, mint a nagy- és kisközségek a 144,723 kor. összeg arányában egy egész százalékkal lettek volna megterhelendők s csak a 121,576 kor. összeg arányában lettek volna mentesítendő: a pótdóban való részesedés alól.

A központi tisztviselők illetménye után eső egy százalék 1447 koronát tesz ki, míg az alispán által előterjesztett javaslat szerint a vármegyei tisztviselők összajavalmazását véve alapul, a városokra 169,299 kor. félszázaléka, 846 kor. esett volna.

Ezek természetesen csak arányszámok, de tisztán kitetszik belőlük, hogy ezen teherviselési kötelezettség a városokra nézve jóval kisebb, mint amellyet a városiak kívánat.

De vegyük a nyugdíjszükséglet arányszámát tekintetbe. Az összes nyugdíjszükséglet jelenleg 35 973 kor. Ebből a központi tisztviselők nyugdíjszükséglete 18,215 kor., míg a járásiaké 17,758 kor., vagyis ezen számítási mód szerint is előnyösebb az alispán javaslata a városokra nézve.

De a városatya megnyugtatóra közzölhetjük még a következő száraz adatokat. Az ország 63 megyéje közül 12-ben nincsen rendezett-tanácsú város, míg 51-ben van. Ezen 51 vármegyében — Sárosvármegyét is beleértve — csak négy vármegyében kisebb a tisztai nyugdíjalap fedezésére kivetett pótdó százaléka városokra, mint a kis- és nagyközségekre nézve, Sáros kivéve, a többi három vármegye közül egyben sincs kisebb szá-

zalék kivétel a városokra, mint kis- és nagyközségekre eső pótdó fele. Az ország többi vármegyében a városok egyenlő arányban viselik a pótdó terheit a kis- és nagyközségekkel. Egyes vármegyékben pedig, mint például Liptóban, elég nagy (5%) a százalék.

Pusztuljon-e a zsidó faj, vagy fönmaradjon?

Sombart Werner «A zsidóság jövője» jogositott m. fordításából közléteszi: Petrovan Oszkár.

(Utánnomás tilos!)

Így hangzik epigrammai rövidségében a nagy kérdés, amely előtt most a zsidó nép áll. Eldöntéstől függ minden zsidó-politika, akár a zsidók pusztulását, akár fennmaradását célozza; csak az a politika független e döntéstől, amely a keleti zsidóság nyomorán akar segíteni.

Abból a föltevésből indulok ki, hogy létezik «zsidó faj», amely — zsidó hitvallását nem tekintve — zsidó. Távol van tőlem, hogy én most ezt bizonyítgassam azoknak, akik ennek a sajátos zsidó fajnak létezését tagadják; annyival inkább, mert könyvemben «A zsidók a mezőgazdaság terén» egész hosszú fejezetet szántam ennek bebizonyítására és a zsidó faj ismertetőjeleinek elsorolására. Már ott is mondtam: egy későbbi jövő nem fogja megérteni, hogy akadhettek napjainkban emberek, akik a zsidókat — mint egy bizonyos néphez vagy egy bizonyos fajhoz tartozókat — a négerektől, az eszkimóktól, vagy egy pomerániaitól vagy franciától megkülönböztetni nem tudták. (A zsidók nevén, bármilyent is adunk nekik, nem múlik a dolog.) Bebizonyítottam veszem, hogy «zsidó faj» létezik.

Ha most arra a kérdésre kell határozottan felelnem: kívánatosnak tartom-e, hogy ez a faj fenntartassék, ezer meg egy okból háromszor is *igent* mondom.

Elsőbben is mindig nyereségnek tartom, hogyha a földön élő lények bármely fajtát vagy fajtáját a kipusztulástól megmentjük. Mert roppant gazdagság rejlik ám a különféle fajok nagy változatosságában, akár növény-, állat-, vagy emberfajokról legyen szó. Legyen tarkán változatos ez a világ! És mindig fájó veszteségnek érezzük még a legjelentéktelenebb növényfaj, vagy a leg-hitványabb állat-nem kihaltát is. Semmitől se fél-

TÁRCA.

Húsvét ünnepén.

Irta: Blró Sándor.

Atyánk jó Istenünk, imádkozni jöttünk,
Hozzád száll a lelkünk buzgó áhítatban.
Hiszen Te megérted a mi imáinkat,
Bár nem bővelkedik csengő cifra szókban.
Áhítatos ima minden egyes szavunk,
A Te nagy neveddel van a szívünk telve,
Mégis-mégis, hol van az a szent imádság,
Amely nagy nevedhez elég méltó lenne.

Hol van az imádság, mely Tehozzád méltó,
Amely tetteidet kellőn dicsőítse?
Hozsanna! Hozsanna! Felzendül az ének
S szívünknek mélyéből száll a magas égbe,
S felgyújtja lelkünkben a szeretet lángját,
Ajkunkra önti az áhítatos szót,
Melyek szerteszálva széles e világon
Imára serkentik a népmilliókat.

Pedig az imádság e romlott világban
Már tán el is avult, már nem igen járja.
Ha mégis akadna egy-két buzgó lélek,
Hangja beleveszne a küzdő lármába.
Látva kicsinységünk — legalább e napon
Szálljon vissza lelkünk ama dicső múltba,
Melyben testet öltött az örök nagy Eszme,
A világozágnak fátylóját meggyújtva.

Szálljon vissza lelkünk mennyei atyánkhoz,
Aki a kezdettől gondviselőnk marad.
Aki megbocsájtja a mi vétkeinket
S bűnünket nem nézve a szívére fogad.
Jertek azért, jertek, imádjuk az urat,
Hassa át szívünket a szeretet lángja,
S a népmilliókkal zengjük az éneket:
Hatalmas Istenünk, Hozsanna! Hozsanna!

Nagy a Te hatalmad, — s bár a magas hegyek
S a zöldelő halmok omoljanak össze.
Atyánk, tudjuk azért, hogy a Te kegyelmed
És a Te jószágod megmarad örökre.

Mert ha Te akarod, nemzetek pusztulnak,
S egyetlen szavadra újra feltámadnak,
S hogyha Te akarod, elhervad virága
A pompázó tavasz legszebbik fájának.

Hirdetem nagy neved azért mindörökre,
Lelkemből sosem száll csüggedő bús sóhaj;
Mikor szent nevedet veszem ajkaimra,
Hangom erős, mint a vészes tengermoraj.
S bár jöjjön ellenem a sátán hatalma,
Nyugodt, boldog érzés rengi át a lelkem,
Nem félek semmitől, — hirdetem az igét!
Hitem, erős váram nekem még az Isten!

Az eperjesi nagytemplom.*

Több olvasó bizonyára csodálkozni fog szándékomon, hogy én az eperjesi nagytemplomról akarok szólni, melyet már több, ná'annál jóval hivatottabb műtörténész ismertetett s amelyet a sétáló s a templombajárók úgyis naponkint

* Az Eperjesi Széchenyi-körben tartott felolvasás.

MEGNYILT

Eperjesen, Főutca 80.,
a törvényszék mellett :: a

PÁRISI-RUHA-NAGY-ÁRÚHÁZ

legnagyobb kész és mértékutáni férfi-, fiú- és gyermekruha-vállalata.
Feltűnő szép női- és leányfelöltők!

jünk jo
elszegé
kell fej
gazdag
mint k
felé, m
Aki lá
kivánde
olvadna
dorlók
féle sz
friss er
figyelhe
pázó v
mint fa
unalma
ség jöv
mennyi
jék me
akarnal
tásában
tetve t
már va
Aká
Persze
sebb a
— ha
sebb fa
találhat
támadna
Az apró
az, ame
tisztá et
pengette
hangozta
kereszté
mely ez
tisztítani
feladata
nagyszer
leg az er
ságot m
szellem
az embe
görögelle
tüzes sz
pusztulás

láthatnak
mondani
egy élem
vannak sz
ban visel
közödnun
nünkre,
templom
tagságain
hogy belá
romboló
Ha tekint
száz évn
idő alatt
anélkül, h
s olyan
keresztül,
nak kelte
szinte cso
képessége
A kol
szebeni és
templom s
tartó vasr
boltozatain
van a bol
részében se
pusztulás.
vési reá a
nek bélyeg
Ám épp
ezen archite
maradásán

jünk jobban, mint a világnak élőlényekben való elszegényedésétől. És az emberben szenvedélyé kell fejlődnie a vágyakozásnak a formákban rejlő gazdagság után. Éppen a mi időnkben éljük meg, mint közeledik az egyéni ember az átlagember felé, mint laposodik az egyén az egyformaságba. Aki láthatta azt a szép tarka népet, amelybe a kivándorlók egy amerikai gőzös földjénél összelovadtak, aki szíve szerint tudott örülni a kivándorlók ezerféle viseletén, százféle nyelvén, sokféle szokásain és sokféle dalain, amelyek itt még friss eredetiségükben mutatkoznak; és aki megfigyelhette, mint szürkül el az a színekben pompázó világ rövid egy-két emberöltőn belül és mint fajul azzá a porszínű, egyhangú, únott és unalmas *American manné*: az borzong az emberiség jövőjétől, az szeretné az ég és pokol valamennyi hatalmait segítségül hívni, hogy ne engedjék meg ezt a vad pusztulást. És a zsidók részt akarnak venni az emberfajok gazdagságának pusztításában! Meg akarják tagadni önmagukat s törtéte történetnek olyan fajokká fajulni, amilyenek már vannak!

Akarmely faj fennmaradása csak nyereség. Persze annál nagyobb nyereség, mennél értékebb a faj. Kell-e mondanom, hogy a zsidó nép — ha egészében vesszük — egyike a legértékesebb fajoknak, amelyet az emberi nemből csak találhatunk? Mekkora csorba, mekkora hézag támadna az emberiségben, ha a zsidó faj eltűnnék! Az apró részletektől eltekintve, a zsidó nép volt az, amely még a próféták napjaiban a mély, a tiszta ethikai hangot az emberek lelkében megpendette és ezt nagy fiai által most is egyre hangoztatja. Judától származik és megyen a kereszténységbe át az a nagy, tragikus hevület, mely ezt a természeti világot erkölcsében megtisztítani, megnevesíteni törekszik. Izraelnek volt feladata — és azé ma is — a görög világnak nagyszerű ellenképét adni. Aki a világban és főleg az emberek közt jelentkező gazdag változatoságot mindennél inkább szereti, aki az emberi szellem ellenmondásainak összecsapásában látja az emberiség legvégső célját, az gyűlölje ám a görögellenes zsidóságot egy Nietzsche lelkének tüzes szenvedélyével, mégsem fogja kívánni pusztulását a föld színéről. Ó de szegény lenne

láthatnak. Ám nem is akarok én róla valami újat mondani. Viszont, ha megengedjük, hogy jól esik egy élemedett harcost, akinek napjai már meg vannak számlálva, nemcsak látnunk, hanem háborúban viselt dolgairól s kapott sebhelyeiről is tudakozódnunk és megemlékeznünk, nem lehet ellenünk, ha ezen nagyobb pályafutásra alkotott templomot látva, ennek az idők számos viszonyosságain át esett sorsát emlékezetünkbe idézzük, hogy belássuk, mennyire megérdemli, hogy az idő romboló hatalmával még századokig dacoljon. Ha tekintetbe vesszük, hogy templomunk négyszáz évnél nagyobb multra tekint vissza, ezen idő alatt öt tűzvész hamvasztotta el s mégis áll, anélkül, hogy időközben gyakoribb tatarozásokon s olyan nagyobb restaurálásokon ment volna keresztül, aminőknek nem egy régebbi templomunknak kellett magát többször is alávetnie, akkor szinte csodálattal lehetünk eltelve eme ellentálló képessége iránt.

A kolozsvári róm. kath. főtemplom, a nagy-szebeni és brassói ág. ev. ugyancsak csúcsíves templom szentélyének falait újabban számos összetartó vasrúd védi az széteséstől. Az utóbbiak boltozatainak számos gerince is vaskampókkal van a boltozathoz odaerősítve. A miénket egy részében sem fenyegeti összeomlás vagy nagyobb pusztulás. Az idő haladása tehát egyre jobban vési reá a szilárd szerkezetnek és erős felépítésnek bélyegét.

Ám éppen ezzel tűnik ki templomunk. S éppen ezen architektonikus klválósága az, amelynek megmaradásán kell városunknak örködnie s a Műemlé-

ez a kerek világ, ha rajta csak vigyorgó amerikai, vagy éppen csak mosolygó görög élne. Sose akarjuk, hogy örökre becsukódjanak a zsidók mélytekintetű, szomorú szemei. Velük a világnak számos más gyönyörűsége távoznék: a zsidó költészet búhajos mélabúja, amint az Heineben nekünk megnyilatkozott; a zsidó elmesség, a zsidó élc és sok-sok más, ami nekünk becses és ami ezt a világot gazdaggá teszi.

Az a megfigyelésünk, hogy a faji sajátosságok erős kiemelése és gondos átöröklése a fajt csak jobbítja és nemesíti, megerősíti bennünket abban, hogy a fajok fönntartására törekedjünk. Nemes faj satnyulva fajul, ha faji tisztaságát meg nem tarthatja. Szemmel láthatjuk ezt napjainkban. Éppen a zsidók keveredése németekkel és más népekkel — mindennapos dolog! — nagyban hozzájárult mindenféle faj elsatnyulásához. Szívemből-lelkemből kívánom, hogy ennek a természetellenes elegedésnek végre-valahára vége szakadjon — javára minden nemesebb fajnak. Kívánva kívánom, hogy a német néplélek kiszabadítsa magát a zsidó szellem ezen öllekezéséből, hogy aztán ismét a maga tiszta eredetiségében fejlődhesse. És kívánom, hogy már megszűnjék társas és szellemi életünk «elzsidósodása» — üdvére a német műveltségnek, de üdvére a zsidóéknak is. Mert nyilván ez is ugyanannyit szenved a természetellenes párosulástól. Nekem az a határozott benyomásom van, hogy a zsidók lázas iparkodása befolyásuknak mindenütt és mindenáron való érvényesítésére, nem a legnemesebb sarjakat hajtotta még magában a zsidók ügyeiben sem. Azon zsidó tulajdonságoknak nagy része, amelyeket mi nem-zsidók kiállhatatlanoknak tartunk — de annak tart sok zsidó is; Istenem de mennyi! — éppen a közeledés, elegedés, hasonulás hajhászásából ered és táplálkozik. Hanem a hasonulás után kapaszkodó zsidók és velük rossz tulajdonságaik el fognak veszni, mihelyt szerte szét a zsidókban újból fölébred a zsidó nemzetiségre törekvő vágyakozás. Éppen a faj fenntartásának és fejlesztésének erős vágya és akarása adja az érzéket a faji jó és rossz sajátosságok iránt és ösztökéli a jóknak kifejlesztésére, a rosszaknak kigyomlálására. Ez olyan tisztuló és nevelő folyamatot vált ki, amely soha

kek Orsz. Bizottsága útján templomunk mielőbbi restaurálását szorgalmaznia, nehogy főleg egyes belső oldalfalakon, a boltozatok egyes helyein, pár hevederívén és a kültármokon látható repedések, illetőleg lazulások az egész épület szilárdságában nagyobb kárt tegyenek. Felekezeti különbség nélkül kell ezt óhajtánunk, ha tekintetbe vesszük, hogy ennek mentésével helyi történetünknek tetemes és jelentős darabját mentjük meg. Mert rajta kívül nincs még egy helybeli műemlékünk, mely akkora multunkra figyelmeztetne bennünket. Városunk védőfalai és bástyái lerombolva, vagy pedig későbbi építkezésekhez fölhasználva, felsőmagyarországi renaissance-stílus házai pedig a XVII. és XVIII. századi új formákat kereső építészeti tevékenységről tanúskodnak. Ámde főleg gyönyörködöttésre szánva más nyelven beszélnek, mint régebbi építményeink, melyek elsősorban szerkezetükkel, szilárdságukkal, tömörségükkel imponálnak nekünk. Ez az imponáló erő ama száz népi történelmi gondolkodásának és eszmevilágának eme emlékműbe megrögzített imponáló ereje, amely II. Endre és IV. Béla korában egyre tömegesebben bevándorolva, magába olvasztotta a II. Géza idejében ideköltözött flandriai telepeseket, s mialatt municipiális jogait egyre gyarapította s szabadságát ellenségei ellen oltalmazta, egyúttal a várost erődítményekkel megvédte s vallásosságának bástyáját a mai napig is változatlan alkatú és méretű templomban megépítette.

Nem véletlen, hogy hazai városaink fejlődésével kapcsolatban sorban épülnek legmonumentálisabb csúcsíves templomaink, főleg a tizenegyedik

addig végbe nem mehet, amíg a zsidó faj tulajdonságai — a jók és rosszak egyaránt — jól ismertekké nem lesznek.

A zsidóság életének ez az új korszaka — ez a zsidó renaissance hajnala — nagy bőséggel fog értékes tulajdonokat érvényre juttatni, amint ez bármely nemzet újjászületésének korában történni szokott. Sok magaoismerés és magába-bízás, sok férfiaság és lelkielő kell majd annak, aki zsidóérelmű, igaz zsidónak akarja majd magát vallani — zsidók és keresztények előtt. Az alamusziaság, a sunyi félszesség, a csúszás-mászás, kapaszkodás — a hasonulás beteg szenvedélyének ezen szükségkép szülte bűnei — mind meg fognak szűnni; és a *talpig zsidó ember* nagy nyeresége lesz az emberiségnek abban a szegényes korban, amikor csaknem minden férfias erénynek olyan roppant alacsony az árfolyama.

De csak tovább! Erős hitet, odaadást, lelkesedést, magasan szárnyaló elmét és mélyen érző szívet fognak az új zsidó nemzedékbe nevelni azok, akik a veszélyben forgó zsidó nemzetiség védelmében síkra fognak szállani. Azok a kipirult arcok, tűzben villogó szemek, amiket már most is látunk a zsidó-érelmű zsidó ifjúságban, — minő nagy értékű kincsek ebben a mi szegény időnkben, amikor életünk sajkájából fölösleges holt súly gyanánt sorra kihánytuk az ideálokat, hogy egész rakomány gyakorlati érdeket vegyünk föl. Ha semmi sem szólana a zsidó renaissance mellett, csupán ez az ő eszmétadó ereje, már akkor is örömmel üdvözlőné e megújodást minden jóérelmű ember. És ez a tűz napról-napra nagyobb körökben lobog föl! Kivált a zsidó ifjúság körében dagadt nagyra e nemzeti mozgalom árja s lesz egyre szélesebb, egyre mélyebb.

Képek orosz földről.

Esetek.

Orosz földre vetett a sorsom; arra a nekünk legkevésbé sem rokonszenves földre, melynek fiai legszentebb szabadságharcunk elfojtóivá lettek.

Úgy lehet, hogy más szabadságszerető nemzet fia sem lépi át az orosz határt valami nagy bizalommal, de az tény, hogy én nem tudok elképzelni

és tizenötödik században. Mintha ezen késői középkor előre érezte volna azt a nagy rázkódtatást, amelyet a közeledő szellemi és vallási renaissance nemsokára hozott magával; azért évszázadokon át megtakarított tartalmát nagymértetű templomokban akarta összesítve kifejezésre juttatni s a csúcsíves stíl többszázados vívmányait összegezve, bár nem teljes harmóniában, bemutatni. Így épült nagy méretekben a pozsonyi, a besztercebányai, nagyváradi, kassai, löcsei, bártfai és az eperjesi nagytemplom. Lakosságunknak volt is anyagi alapja hozzá ama jólétben, amelyhez a páratlanul fellendült kereskedelem juttatta s amely vallásosságának impozáns külső kifejezését is lehetővé tette. S Szt. Miklós, a hajósok és kereskedők főleg Németalföldön tisztelt védőszentje, kinek tiszteletét hazájukból már a flandriaiak hozták ide magukkal, mint templomunk patrónusa, hat képből csoportosan ábrázolva, méltán foglalhatott helyet az 1490-ben készült szárnyas főoltáron, jelenleg eredeti helyéről elkerülve, már csak a déli szentély székfoglalói fölött. A főoltáron, Szűz Mária szobrától jobboldalt álló, élénkebb kifejezésű faszobra a XV-ik század végéről, templomunknak egyik becses értéke. Templomunk történetében egyéb párhuzamos jelenségekre is bukkanunk. A fejedelmi kegy nem egyszer áradt ki ezen város lakosságára s amellet templomunk építésének is tud szolgálatot tenni. Ha a multba merülünk vallásos kegyelet oda tudta helyezni a déli hajó falára a lefutó s egymást keresztező gerincek alkotta közökbe egy Szent Istvánnak, Szent Lászlónak és — valószínűleg Eperjesre emlékeztetőleg, baljában epergerezdeket

olyan magyar embert, aki nyugodtan, minden szívzorongás nélkül tenné lábát erre a szolgaföldre. A nyugtalanság csak fokozódik, midőn az ember a határhoz közeledik s látja, hogy az orosz alattvaló épp oly izgatottan várja a határvizsgálatot, mint más idegen utas.

Éjfél van. A granicán vagyunk. Mindenki a vasút folyosóján várja sorsát. Egy-kettőre megjelenik a zsandár s kéri az útlevelet, természetesen oroszul. Nyomában van egy orosz-típusú fehérkötényes «hordár», aki elviszi a podgyaszt. Az útlevel- s a vámvizsgálat végeztével — ami egy óráig tart — elhagyhatjuk a közös termet, s miután egyenkint átvettük az útleveleinket, beengednek az étterembe.

Érdekes kép. A hány utas, annyiféle ülnek. A vasúti ismeretségnek vége szakadt. Hiába szölok két orosz-lengyel vasúti ismerősömhöz, alig veszem szavukat. Nem tudom mitől félnek, de tény, hogy bizalmatlankodnak. A kényelmes vasúti kocsikban, melyekben minden utasnak van egy-egy fekvőhelye, újból engednek az emberek hidegségükből, merevségükből. Majd beláncoljuk belül a kocsi ajtaját s nyugovóra térünk. Már aki tud nyugodni.

* * *

Gyönyörű tavaszi reggel. Varsóban, az egykori Krulyevszto fővárosában vagyunk. Szép, nagy nyugati város. Akkora, sőt valamivel nagyobb, mint a mi szép Budapestünk. S ha az embernek fel nem tűnnék a sok katona, a sok hagymatornyú «cerkow» és a sok orosz felírás, nem is igen hinné, hogy orosz földön jár.

Az utcákon, a vendéglőkben mindenütt lengyel szó hallik. Csak a hivatalos érintkezés orosz, de ez aztán orosz s a világról sem szólna az emberhez egy orosz tisztviselő lengyelül, mert nem szabad. A város maga elég szép s tiszta. Rendkívül élénk és forgalmas. Az élet azonban drága. Egy tisztességes szoba napi ára bizony 3 rubel. Az étkezés ugyancsak drága, bár ennek arányában jó is. Az ital, eltekintve a «vutki»-tól, szintén drágább, mint nálunk. A magyar borokat nem is említve. Ezeknek aztán oly magas áruk van, hogy szinte megfizethetlenné.

Így például egy 5 deciliteres üveg magyar asztali bor ára 2 rubel 50 kopek, azaz 6 korona

20 fillér. A jó tokaji butéliája azonban már 12 rubel, azaz 30 korona.

Itt Varsóban különben úgy látszik nagyon vigyáznak az emberre.

Éjfélkor, hogy hazajöttem a cirkuszból, a szálló portása ajánlotta, hogy nézzem meg az éjjeli életet. Olyan nincs — úgymond — legfeljebb Párisban.

Egyedül bolyongani nem volt nagy kedvem, de mégis meg akartam nézni néhány éjjeli mulatót. Azt már hallottam, hogy orosz földön, ahol az intellektuális élet meglehetősen nyomott, s így következésképpen a testi szenvedélyek kerekednek felül, igen víg éjjeli élet van.

A szálló portása ajánlott is egynéhány éjjeli mulatót. Kettőbe betértem, s éppen a leghíresebbe akarok benyitni, mikor valaki vállamra teszi a kezét s azt mondja: «Ne rentrez pas M.» (Ne menjen be uram). Hátranéztem, előttem áll egy vörösbajuszú úr, akivel lépten-nyomon találkoztam. Nem kérdeztem tőle, milyen jogon avatkozik bele az én ügyeimbe, de szót fogadtam neki s hazatértem. Amint a szállóban a folyosón végigmenve a szobámat kerestem, utamban áll ugyanaz a vörösbajuszú úr, aki nagyszívesen mutatja meg szobámat. Detektív volt.

* * *

Wilna, Lithvánia központja. Tizenkét órai vasúti utazással értem ide Varsóból. Érdekes, ugyancsak régi város 200.000 lakossal. A lakosság fele zsidó, amely kereskedelemmel foglalkozik. A lakosság nem-zsidó részét alkotják a lengyelek, tatárok, lithvánok, fehér-oroszok és oroszok. Az utca képe mindjárt elárulja a lakosság kevert voltát. A latin kultúrának itt már kevesebb a nyoma, mint Varsóban, bár még mindig predominál. Afféle kétévszázadelőtti európai város, amelynek gyalogjárója közönséges fapadló, bár az utca közepe mindenütt kővezet, és pedig — akárcsak Eperjesen — macskafejekkel.

Itt már több orosz szó is hallik, sőt az üzletekben a zsidóság is oroszul szól a vevőjéhez, bárha lengyelül is tud.

A város egyedüli közlekedési eszköze amolyan vízőnőlelőtti rozoga lóvasút, amelyet azonban csak a legszegényebb nép használ. A középosztály az «izvoscsik»-ot (egyfogatú) használja. Ez aztán igazán olcsó is. 25 kopek egy út. Este 8 órakor

tartó — Szt. Imrének domborművű alakját, városunk története méltán ápolhatja azon fejedelmi személyek emlékét, kik városunkkal, illetőleg templomunkkal nagyobb jót tettek.

Róbert Károly király Eperjest 1324. november 3-ikán kelt kiváltságlevelével szab. kir. várossá tette. 1347-ben Erzsébet királyné felszólítást intéz Sárosvármegye nemeseihez, hogy a birtokukon található alkalmas követ engedjék át a Szt. Miklós templom építéséhez. Tulajdonképpen nem építéséhez, hanem kibővítéséhez, mert hiszen városunknak már a tizenharmadik században volt kisebbszerű, szintén csúcsíves temploma, amelynek falrészleteit szentélyestül együtt a jelenlegi templom északi hajója (illetőleg ennek északi és nyugati alsó falazata) és megújított csillagboltozatú szentélye foglalja magában.

Howy mennyire respektálták templomunk építői ezen régibb templomot, az abból is kitűnik, hogy az új templomnak alaprajzát is a tizenharmadik századbeli templom alaprajza szerint szabták meg, az északi hajó pillérei, ennek déli, a szentély északi — árkádfalakat tartó — pillérei a szentély alapfalain épültek. Ha vizsgáljuk templomunk ablakainak magasságait, azt vesszük észre, hogy ezek a középső és a déli szentélyen át a déli hajó ablakai egyre növekszenek sugyanezen hajó három — nyugat felé eső — ablakában érik el a tetőfokot. Az északi hajó ablakai egyenlő magasságúak. Egyenlők az északi szentélyének alacsony ablakai is. Eddig még fel nem derített írásbeli adatok hiányában még nem tudhatjuk biztosan, ámde alig tévedünk, midőn azt állítjuk, hogy ama ablakok

emelkedő vonala templomunk építésének menetét mutatja. Valamint erről maga a templom beszél, úgy vannak a templomban egyes építészeti maradványok, melyek arról tanúskodnak, hogy azt eredetileg alacsonyabbnak, még pedig góth-bazilikális stílusúnak tervezték s csak később határozták el mostani csarnoktemplomi formáját. Az északi hajó karzati feljárója feletti falban egy pillérköteg fejezete, továbbá a főszentély diadalíve pilléreinek nyugati oldalán lévő konzolok és ugyanezen szentély északi pillére kis orgonakarzat felőli szögletében látható gerincmaradvány tanúskodik róla. Gerincmaradványok láthatók a torony első emeleti boltozatos — az orgona szélzárójának szolgáló — helyisége négy szögletében is. Jelölül annak, hogy tornyunkat is — talán a tizenötödik század elején — átalakították. Annak okát, hogy építészeteink az eredeti olcsóbb kivitelű tervtől eltértek és a költségesebb s több szerkesztő invenciót igénylő kivitelhez folyamodtak, találhatjuk abban is, hogy templomunknak időközben több bőkezű mecénása akadt, kiknek nagyobb hagyományai lehetővé tették a nagyobb építési költségek elviselését.

Az eperjesi Szt. Miklós-egyházban nyilván könyvet (Kirchenpuch-t) vezettek arról, hogy ki mennyit hagyományozott az egyháznak. Okát kereshetjük a nyugati (különösen német) minták hatása alatt hazánkban is támadt nagy ambíciójú művészi mozgalomban, amely monumentális alkotásokra tört. Talán nem is utoljára abban is, hogy önállóbb felfogásra törekvő építészeteink valami eredetit, merészebbet koncipiálók, lelkiükből kiáradó

érkeztem ide. Egészen téli idő fogadott. Szállómba érve, 10 órakor lementem az étterembe. Még egy lélek sem volt bent, s én azt hittem, hogy már egy lélek sincs. Egy félórán belül megtelt az egész étterem igen előkelő közönséggel s a pódiumon is megjelent az öttagú zenekar. Érdekes, végtelenül érdekes kép a nyugati embernek. Lengyel nemzeti viselet, orosz tisztviselői egyenruha, katonatiszti egyenruha, imitt-amott egy-egy fekete nemzetközi ruha. Az asztalokon számovárok, a zenekar hol bánatos, hol tüzes szláv melódiákat játszik, vutkival telt «karafkák» jelennek meg az asztalokon, fülünknek idegen akcentusú beszéd hallik... Így elmélyedve a kép érdekességébe, novumába, észreveszem, hogy egy nyolctagú, három hölgyből és öt katonatisztből álló társaság lép a terembe. Helyet keres. Észreveszem, hogy az egyedül üresen álló kis asztal mellett nem férnek el, megüzenem a pincértől nekik, hogy átengedem az asztalomat, jobban felel meg a kényelmüknek. Meglepetten fogadják el ajánlatomat, megköszönik, s miután megtudják a pincértől, hogy magyar ember vagyok, meghívják asztalukhoz.

Élénk társalgás, majd jókedv támad, míg barátságunk jeléül összecsókolódzunk; de nemcsak a férfiak. Mikor magunkra maradtunk az étteremben, orosz s magyar nóta járja vegyest.

*

Orosz hivatalban járok. Oroszország egyik legnagyobb levéltárában. Franciául kezdem, próbálok németül, folytatom latinul, mindenre csak egy a válasz: «kak»? (Hogyan?). Bárha tudtam, hogy a lengyelül nem jó előhuzakodni, mégis megpróbáltam. Erre már azt mondták, hogy kérem, tessék oroszul beszélni. Mi mást tehettem, kis-rosz nyelven kezdtem előadni jövetelem célját. Megértettek s én is megértettem. Egyébként szíves emberek, s ők nem tehetnek róla, hogy nem szabad nekik lengyelül beszélni. A lengyel beszéd egyáltalán tilos minden hivatali helyiségben, még az esetben is, ha esetleg ott várakozó két lengyel magánfél akarna lengyelül beszélni. Ha nem tudnak oroszul, hát ne beszéljenek. Most, hogy a japánok kissé lehűtötték türelmetlenségüket, már legalább a posta folyosóin szabad lengyelül beszélgetni a feleknek egymásközt. Még

akartak létesíteni. Kutathatjuk tehát a művészek sajátosabb individualizmusában, amely annál észrevehetőbben jelentkezik, minél jobban közeledik az egyéni erőket új kifejléshez vezető renaissance. A góth-bazilikális terv megváltoztatása és az alaprajzbeli megkötöttsége mellett is elég szabadságot felmutató építés hosszabb időtartama is tanúskodik róla, amelynek vitás volta az építésben szabadabb mozgásra, ennek lehetőségére enged következtetést vonni. Az északi hajó falán látható koszorúban foglalt feliratok szerint templomunkat II. Ulászló idejében fejezték be. A déli fal 1505-ben, a keleti 1511-ben, a főoltár 1490-ben készült el. Az a hatalmas lelki áramlat, amely a keresztes hadjáratok lezajlásával a csúcsíves stílust megteremtette, egy záródó korszak történeti fellobbanásában birt annyi erővel, hogy úrrá tudott lenni az addig megteremtett csúcsíves építészeti formákon. Volt is ok rá, hogy szedje össze minden igyekezetét, mert hiszen már nem volt olyan nagyon messze annak a Raguzai Vincének a kora, aki a héthársi csúcsíves templomot 1513-ban renaissance motívumokkal újjáépítette s a kiszebeni templom déli bejáratát is renaissance stílusban díszítette. Hogy azonban a csúcsíves építészet mégis megtartotta fölényét, az legjobban abból tűnik ki, hogy a renaissance motívumok a csúcsíves stílusnak alárendelődve foglalnak helyet azon templomokban is. A mi főtemplomunkban hasonlóképpen a renaissance csak egyes felszerelésekre szorítkozott. Ilyenek: a szentélyek stilizált liliumú vasrácsa, a domború hólyagos formákkal és kerubfejekkel ékesített formás keresztelőkút

egy japán is meger

A «p országba hány rés nélkül a lélekből három te míg a lé ságot. D mennyor Oroszors hatnék e voltam. «Oberpo vagyok o Venger - Mintha a mindegy. kell jelen elmegy. S külön re 3 rubel hogy va nélkül át Persze e módok,

Sajtóc van, de ne ami az á kényelme felelős ko

Egy tőjével vo Természe jól elzár Elmo korából.

Nem Napila irodalmi, házi és ri Egy-e mutatni es vutki csáb

vörös már és tőle jo tizenhatod melléköltá a művészi a renaissance még a csú vágyat tár a művésze

A klass tudták cse plomokba. számos me eddig nem sejteti velő ábrázolják. vettek. Az gyámkö az szegletben azé, aki a Kettő a fős nak tetejéb szakasza al

UHI KAS

Színházi kosarak

□□□ Képes

egy japán háború s talán a többi hivatalokban is megengedik. * * *

A «paszporty»-ról is essék egypár szó. Oroszországban, amikor az embertől azt kérdezik, hogy hány részből áll az ember, minden gondolkodás nélkül azt kell felelni, hogy háromból. Testből, lélekből és «paszporty»-ból. Igen ám, mert ez a három teljesen elválaszthatatlan egy, mindaddig, míg a léleknek nem tetszik felmondani a barátságát. De talán ettől is kérnek útlevelet az orosz mennyországban. Orosz alattvaló sem utazhatik Oroszországban útlevél nélkül, hát hogyan utazhatnék egy «austriacki poddani», mint jó magam voltam. Mert hiába tiltakoztam a mindenható «Oberpolicaimajster»-nél az ellen, hogy én nem vagyok osztrák alattvaló. Hát mi? kérdezte tőlem. Venger — feleltem. Egy kézlegyintés volt a felelet. Mintha azt akarta volna mondani, hogy: hiszen az mindegy. Egyébként minden tartózkodási helyen kell jelentkezni, mikor az ember odajön s mikor elmegy. S ha át akarja az ember lépni a «granicát», külön rendőri engedélyt kell kérni. Meg is adják 3 rubel 20 kop.-ért. S mégis, mégis megesk, hogy valaki csendőri engedélyvel, «paszporty» nélkül átlépi a határt. Csak a módját kell tudni. Persze ezek kevésbé ismert, bár legsimább módok, utak. * * *

Sajtócenzura már Oroszországban sincs. Azaz van, de nem előzetes, mint eddig, hanem utólagos, ami az államháztartás szempontjából olcsóbb s kényelmesebb, de annál kellemetlenebb orosz felelős kollégáinknak.

Egy nagy sajtóorgánumnak felelős szerkesztőjével volt alkalmam hosszabban beszélgetni. Természetesen meghitt körben és zárt — igen jól elzárt — ajtók mögött.

Elmondott néhány esetet az előzetes cenzura korából.

Nem érdektelenek.

Napilapjának hét cenzora volt. Politikai, szépirodalmi, egyházi, zeneművészeti, gazdasági, színházi és riport-cenzora.

Egy-egy lappeldányt kellett előzetesen bemutatni ennek a hét szigorú úrnak, akik csak a vutki csábitó illatára s a rubel csörgésére enged-

vörös márványból, és a nagy orgonakarzat alatt és tőle jobboldalt elhúzódozó interziás padosor a tizenhatodik századból. A barokk fő- és egy mellékoltár a tizenhetedik századból való. Annak a művészi tevékenységnek, amely Olaszországban a renaissanceban volt hivatva kiforni, nálunk még a csúcsíves építészetben kellett alkotó becsüvágyat támasztani. Ez volt a terrén, amelyen a művész alkotóképességét megörökíthette.

A klasszikus római építész allegorikusan is be tudták csempészni nevüket a maguk építette templomokba. A bártfai templom építésének története számos mesternek nevét tudja felmutatni. A miénkét eddig nem. A templomunkban öt kifaragott fej sejteti velünk azt, hogy ezek azon művészek fejeit ábrázolják, akik templomunk építésében résztvettek. Az egyik széles s bajúszos arcú; mint gyámok az északi hajó és a szentély fala alkotta szegletben a nagy karzat felett látható. Alighanem azé, aki a templomot góth-bazikalísnak tervezte. Kettő a főszentély két déli pillére gerinchordozóinak tetejében, egy-egy a déli hajó utolsó boltszakasza alatt, a sekrestye bejárata fölé eső ablak

tek néha rigorozitásokból, amely ezek nélkül határtalan volt. Egy-két eset egyébként legjobban világítja meg ezen állítástomat.

Íme.

A nagy Napoleon születésnapjának évfordulója alkalmából a lap bővebb cikk keretében emlékezett meg Napoleonról. Arcképét is közölni akarta. Természetesen a klisé-nyomatot előzetesen be kellett mutatnia a cenzornak, aki nem engedte meg az arckép közlését. Nem pedig azért, mert az arcképkeretet alkotó diadalmi jelvények felett ott volt a francia sas, amelyet a cenzor — minthogy lenyomatban fehér volt — lengyel fehér sasnak nézett. A lengyel fehér sas pedig sok nyugtalan éjszakát szerezhetett már az orosz hatalomnak.

Egy másik eset.

Egy lengyel festő életrajzát akarta közölni a lap. Az életrajz keretében természetesen meg akarta ismertetni egyik-másik képét is az olvasóközönséggel. Különösen kiválóak voltak vadászkepei s így ezek egyikét közölni akarta a szerkesztő. A képen egy leterített medve fekszik, féllábával rajta áll a vadász s kürtjével hívja vadásztársait az elejtett zsákmányhoz. A cenzor allegorikus magyarázatot látott a képen: a leterített medve Oroszország, a vadász Lengyelország. S nem engedte meg a kép közlését.

Igaz, hogy most már nincs előzetes cenzura, de az orosz kollégáink nagyon, de nagyon visszavárják. Most igazán felelős szerkesztők, holott eddig teljesen felelőtlenek voltak.

SZÉCHENYI-KÖR.

Nagylelkű ajándék. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa nagyértékű könyvsorozatot ajándékozott a Széchenyi-körnek oly célból, hogy az elnökség ezeket legjobb belátása szerint ossza fel az egyes népkönyvtárak között. A nagylelkű adományért ezúton is hálás köszönetet mond a Kör elnöksége.

A Kör május 5-iki hangversenye iránt, mely táncmulatsággal lesz egybekötve, az egész vármegyében rendkívül nagy az érdeklődés. Az

felett és a diadalív végződésében. Ezen művészeknek a neveit eddig nem tudjuk. Műüket azonban csodáljuk, amely főleg a karcsú pilléreivel egyenlő magasságú boltozatának merészen megalkotott nagy térhatásával bilincseli le lelkünket. Növeli ezen térhatás kifejlődését azon körülmény, hogy a templomban kevés a díszítmény. Nincs benne egy olyan kis toronnyal felérő szentségház, aminő a kassai és a bártfai dóm belsejét ékesíti.

A nyolcoldalú pillérek oldalai símfák s csak két áttelens oldalon fut le két-két sokszögű gerinchordozó a hajók pilléreire, két-két félhengeres pedig a szentély pilléreire. A hajó boltozatainak gerincei is a legszükségesebb funkciók teljesítésére szolgálnak. Nem nagy ellentétet képeznek a szentélyeknek nagyobb számú gerincei és valamivel ékeesebb gerinchordozói. A kétféle kidolgozású hevederívek is szűkölködnek nagyobb változatokban. Csupán az ablakoknak mérsékelt mérművei a különböző korszakbeli csúcsíves formák rekapitulációi gyanánt tűnnek fel. A falfelületeknek legnagyobb része kopár maradt eredetileg is. Csak újabban került ki a mészréteg alól egy valószínűleg

estély fővédnöke: dr. Berzevicsy Albertné önmegméltósága; védnökei: báró Ghillány Imréné és Semsey Boldizsárné önmegméltóságai. Az elnöki tisztséget eddig — a Széchenyi-kör elnökségén kívül — elfogadták: dr. Csatóy Ágost, Csengey Gusztáv, dr. Horváth Ödön, Németh László, Piller Kálmán, Szepesházy Imre, Szmracsányi Jenő; az alelnöki tisztséget pedig: Bánó Árpád, dr. Both Tamás, Déri Gyula, Gömör János, br. Ghillány László, Lukovich Aladár, ifj. Meliorisz Kálmán, Pethe Ferenc, Piller Dezső, dr. Rosenberg Teofil, Ruttkay Aladár, Szánthó Mihály, Szakáll Gyula, bártfai Szabó Elemér, Spillenbergné Barna, Tirscher István, Vogel Béla. A hangversenyt tudvalevőleg a Borsod-Miskolci Közművelődési Egyesület rendezte, amely a Széchenyi-kör szívélyes meghívását örömmel elfogadta. Válaszában az elnökség többek között ezt írja: „A Borsod-Miskolci Közművelődési Egyesület szerencsésnek vallja, hogy a fényes múltú Széchenyi-körrel a baráti és kulturális érintkezést felveheti. Biztosíthatjuk a Széchenyi-kört arról, hogy Eperjesre készségünk javát visszük. Nem is tehetünk ott másként látogatást. Az elnökség szerencsésnek vallja magát, hogy a Széchenyi-kör gazdag múltját ösmerheti, hogy közönségének megtisztult tisztelettel iránt teljes tájékozódással van. Mi miskolciak bízzunk saját erőnkben és bizunk abban, hogy bemutatkozásunkkal nem fogunk szégyent vallani. Hálásan köszönjük a vendégszerető meghívást s rendelkezésükre állunk“. Reméljük, hogy az estély fényes lesz, a táncmulatság kedélyes, s hogy ezen a jótékony, nemes-célú kulturális estélyen ott fogjuk látni vármegyénk és városunk színe-javát.

Városi közgyűlés.

— 1912. március 30. —

Eperjes sz. kir. város képviselőtestülete márc. 30-ikán rendes közgyűlést tartott, melyen *Krayzell* Aladár polgármester megemlékezett arról a vesztéséről, mely városunk társadalmi és közgazdasági életét *Kösch* Árpád városi képviselő elhűny-táival érte. A közgyűlés az elhűnyt kiváló érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg. Bejelentette még a polgármester, hogy a r. kath. kegyúri

tizennegyedik századbeli freskó-kép, amely Krisztus Urunkat ábrázolja szuronyos katonák közt az Olajfák hegyén. Az Oratorium nagy falfelületein a vakolatot több helyütt magam leverettem, azonban képek nyomára nem akadtam. Kisebb oválalakú kép még kétségkívül lappang a déli hajó diadalíve alatt és a főoltártól balra eső falon.

Mondhatjuk, hogy azok az alkatrészek, melyek a konstrukció és a tér észrevetésétől figyelmünket elvonják, jóval kisebb számban fordulnak elő, mint többi monumentális egyházainkban. Ami azonban ennek a templomnak a térfogatát tényleg megnöveli, az maga a csarnokos konstrukció. 54-70 méter hosszú és 34-45 széles templomunk mind a három hajójának 16 méteres magasságával fölfelé megoldja a térfejlődés ama problémáját, amelyben a mellékhajók a főhajóval már mellérendelt szerepet játszanak. Jobban, mint pl. a lőcsei szt. Jakab-templomban, amely szintén csarnok-templom, bár mégis oldalhajói a 19 méteres főhajónál négy méterrel alacsonyabbak.

A csarnoktemplom a csúcsíves építészeti későbbi korszakában új vívmányként jelenik meg. (Vége köv.)

UHL MATH. virágüzlete

KASSA, Fő-utca 81. szám.

Színházi koszorúk, csokrok, Gyászkoszorúk
kosarak minden nagyságban és szalaggal és felirattal minden
□□□ árban. □□□ □□□ kivitelben. □□□

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Sürgőnyozim: Uhl, Kassa, Telefon (Interurban) 202

Ajánlja a legszebb báli csokrokat, legyezőket, mellescsokrokat, laza, drótnélküli csokrokat. ■ Gyönyörű eljegyzési fantasie-tárgyak, különleges menyasszonyi csokrok, a legújabb Biedermeier-stílusban, stikkelt fátol-díszszel.

== Nyoszolyóleány-csokrok a ruha színe szerint készülnek. ==

Virító Cyklamen, mely egész télen virít,
darabja 1 korona, szobafenyő (Aurokaria)
4 kor.-tól feijebb, pálmák 1 kor. 20 fill.-től
feijebb, virághagymák a legolcsóbb árban.

A legkisebb megrendelés is pontosan és nagy gonddal lesz elkészítve s csomagolva.

templom restaurálása ügyében a hitközség memorandumot nyújtott át a kultuszminiszternek, melyet a város, mint kegyúr szintén aláírt. A miniszter határozott ígérete folytán a kért restaurálás biztosra vehető.

Napirend előtt felszólalt dr. Csatóry Ágost egyetemi m.-tanár, és utalt arra, hogy a legutóbbi vármegyei közgyűlésen beterjesztett az a javaslat, hogy a vármegyei nyugdíjalap dotációjához a községekre újabb 1% vm. pótdadó, a városokra pedig újabb 1/2% vm. pótdadó vetessék ki, az 1886:XXI. t.-c. 16. §-ába ütközött. Ezen § szerint ugyanis «azon pótdárhoz, mely kizárólag a szolgabírói járáson személynézetének *illetményeivel* egybekötött költségek fedezésére vétetik igénybe, a rendezett-tanácsú városok hozzájárulni nem tartoznak». A városok tehát a nyugdíjalap szükségletének csak azon részéhez tartoznak hozzájárulni, melyet a központi tisztviselők nyugdíjigénye okoz. Az ebből reájuk eső hányadot pedig az eddigi 1/2% vm. pótdadó bőven fedezi. A javaslat a városi bizottsági tagok érdeklődése folytán elvetetett. A polgármesternek azért, hogy a városi bizottsági tagok figyelmét erre a javaslatra felhívta, a városi képviselők hálás elismerését és köszönetét fejezi ki. A képviselőtestület dr. Csatóry Ágost felszólalását zajos tetszéssel és lelkes eljenzéssel fogadta. A polgármester a kifejezett bizalmat meghatóttan köszönte meg.

A közgyűlés ezután tárgyalta a szakosztály által előterjesztett és lapunk múlt számában ismerttetett javaslatokat az ebtartási szabályrendelet, a városi nagykaszánya, az igazságügyi palota, a jéggyár, Bretz Sándor v. építész tiszteletdíja, a vágóhídi szabályrendelet ügyében és azokat elfogadta.

Nagyobb vitát keltett a volt katonai csapatkórház épületének ügye. A közgyűlés 2 szótöbbséggel elvetette a szakosztály javaslatát, mely szerint az épület 15000 kor. befektetéssel bérházzá alakítandó és elhatározta, hogy azt átengedi egy létesítendő «vakok intézete» céljaira.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a törvényhatóság jóváhagyta azt a határozatát, mellyel az 1911. évre kiutalt 14,000 kor. államségélyt felosztotta. Tudomásul vette azt is, hogy az 1911. évre a harmadik millióból 6000 kor. államségélyben részesült a város. Ebből a közgyűlés 3845 kor.-t az eddig előlegként kiutalt összeg megtérítésére fordít, míg 2154 kor.-t államségély címen bevételez. Evvel kapcsolatban jelentette a polgármester, hogy 1912. évre 26,000 kor. államségélyt utalványozott a miniszter.

A Kósch Árpád elhalálása folytán megüresedett közgyűlési számvizsgáló-bizottsági tagságra a közgyűlés dr. Flórián Károlyt választotta meg.

Az Eperjes—Hanusfalva—Felsővízközi tervezett postai *auto-járat* támogatását határozta el a közgyűlés akként, hogy magára vállalta, hogy Eperjesen 15,000 kor. költségen autó-garázst épít.

HIREK.

Beszámoló. Br. Ghillány Imre, az eperjesi választókerület országgyűlési képviselője, április 15-ikén, hétfőn d. u. 4 órakor tartja beszámolóját Eperjesen a városi Vigadó nagytermében.

A miniszter elismerése. Werther Jakab eperjesi kereskedő, aki az iparos- és kereskedő-tanonc-iskola és a neolog izr. iskola javára egyenként 400 korona, összesen 1200 korona alapítványt tett, a vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerésben részesítette. Werther Jakab mint iparos és kereskedő 50 évig vezette üzletét az eperjesi piacon tisztességgel, becsülettel s úgy a közönység, mint a kereskedő- és iparosvilág szimpatiaját teljes mértékben kivívta magának. Az ipartestület Werther Jakabot félszázados iparosi és kereskedői működésétől való visszavonulása alkalmából méltó módon ünnepelni fogja. Megjegyezzük még,

hogy az 1200 korona kamatait a fenti iskolák már 18 év óta élvezik.

Kinevezések. Mint e lapokban már közöltük Chityil Pál áll. el. isk. igazgató-tanítót, az eperjesi, Tanítók Háza gondnokát a m. kir. vall.- és közokt. ü. miniszter a pozsonyvármegyei kir. tanfelügyelőséghez Nagyszombat székhellyel tanfelügyelőségi iskolalátogatóvá nevezte ki. Ezúttal pótlólag jeleztük, hogy a kinevezés folyó évi szeptember 1-jei hatálylyal történt.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Wick Gyula sárosvármegyei kir. tanfelügyelőséghez beosztott áll. el. isk. tanítót, e lapok tanügyi rovatának vezetőjét, valamint Kotoss Róza berzeviczei áll. el. isk. tanítónőt, a népnevelés körében szerzett érdemeik elismeréséül, jelen működési helyükön igazgató-tanítót, illetve igazgató-tanítónővé kinevezte és az ezzel járó évi 200 kor. fizetés természetével bíró igazgatói pótlékot részükre kiutalta.

Új jogtudor. Mult szombaton avatták Gamauf Ferenc ügyvédjelöltet a jogtudományok tudorává a kolozsvári tudományegyetemen.

Húsvéti tojások, magyar gyártmányú illatszerek és locsolók Theisz Árminnál Eperjesen, Főutca 58. sz. a. nagy választékban, olcsón kaphatók.

Eljegyzés. Mikolák Imre, a késmárki lyceum tanára, e lapokban jegyezte el Giorgetta Alice-t.

A Lenke-kert mű-, kereskedelmi- és tájkertészet Eperjesen (rendelésekre fevételi iroda: Főutca 83.), ajánl menyasszonyi, nyoszolyányi csokrokat, alkalmi virágajándékokat a legmodernebb kivitelben, mérsékelt árak mellett!

Az Eperjesi Rákóczi Kath. Kör ápr. 14-ikén, vasárnap d. u. 6 órakor tartja közgyűlését. A gyűlés után társasvacsora lesz a Kör vendéglőjében.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy lakásomat Fő-utca 11. sz. alá helyeztem át. Ezúton is további szíves pártfogását kérem. Feld Rózi.

Tanítványok kegyelete. Boldogemlékü Kubányi Béla kollégiumi főgimnáziumi tanár síremlékére a hálás tanítványok gyűjtést indítottak. A kegyeletnek e meghatón szép nyilvánulása valóban a legnagyobb dicséretre méltó. A síremlékre eddig adakoztak: Zahler Ernő 20 kor.-t; dr. Forgács Samu és dr. Zahler Aladár 10—10 kor.-t; dr. Rosenberg Márton, dr. Tyrnauer Márk, Stamberger Márk, dr. Polay Vilmos, Kottula Ede, Legányi Dezső, Weiszler Róbert, dr. Kasztriner Árpád, Weichart Valdemár és dr. Sebes Salamon 5—5 kor.-t. Az 1900—1901. tanévben érettségi vizsgát tett tanítványok megbízásából dr. Lichtig Artur 10 kor.-t. A gyűjtés eddigi eredménye 290 kor. A további adományokat hálás köszönettel fogadja és nyilvánosan nyugtázza Gömörly János, főgimnáziumi igazgató.

Friss dunai halakra eljegyzéseket elfogad Schnitzer Samu, Fő-utca 97. szám; telefon 149.

Az eperjesi amatőrfényképezési kiállítás sorsjátékán a következő sorsjegyek huzattak ki nyereségre: 1, 24, 46, 48, 52, 57, 68, 86, 89, 95, 114, 172, 192, 203, 208, 214, 223, 234, 286, 289, 291, 294, 298, 323, 347, 378, 494. A nyereségek 3 nap alatt átvehetőek Pálesch Árpád drogériájában, Eperjesen.

Berger testvérek «Savoy»-nagyszállodája, Budapest, József-körút 16., a eperjesiek találkozóhelye. Szobák 4 kor. Pensio 9 koronától feljebb.

Köszönetnyilvánítás. Anonymus név alatt egy ismeretlen emberbarát 50 koronát küldött be hozzám szegény zsidó embereknek húsvéti pászkával való ellátása céljára. Fogadja a nemes-szívű adakozó a szegények nevében is leghálásabb köszönetemet. Gärtner Ignác, templomi előljáró.

Hajhullás ellen legbiztosabb szer a Trifoleum Haar Petrole. Beszerezhető Bilich Ferencnél, Eperjes, Fő-u. 63.

Befalazott pillér. A Konstantin-utca 2. sz. Klór-féle ház főutcai traktusának földszinti bolt-helyiségében a bejárat és a kirakat közti fal bon-

tásakor a munkások pár héttel ezelőtt egy befalazott, mintegy két és félméter magas pillérre bukkantak. A pillér négyoldalú hasáb alakú, egy darab homokkőből van faragva, mind a négy oldalán bemélyített mezőkkel és körídomokkal, amelyekben csinosan faragott domborművű, portrészertű fejek láthatók. A csinos pillért Ouderik építész vetette ki nagy gonddal a falból. Amiért elismerés illetheti meg őt, buzdításul a többi vállalkozónak, akik házak átalakításakor szintén bukkannhatnak hasonló leletekre. Mivel városunknak múzeuma nincsen, a pillért a háztulajdonosnő vette gondjaiba holló-utcai házában.

Élőhal állandóan kapható Schnitzer Samunál, Fő-utca 97. sz. alatt; telefon 149.

Sziklai Samu szabadlábán. A mult szombaton gyűjtogatás büntetének gyanúja miatt letartóztatott eperjesi nődivat-kereskedőt, Sziklai Samut 10,000 korona óvadék ellenében szabadlábba helyezték.

Szalonzáshoz töltenyek 9, 10 és 11 fillérjével darabonként Theisz Árminnál Eperjesen, Fő-utca 58. sz. alatt kaphatók.

Bolti tűz. Vasárnap délután 2 órakor nagy riadalom volt a «Turul»-házban. Tűz támadt a Gerő-áruház első-emeleti toalett-szobájában. A tüzet dr. Gallotsik Sándor vette észre, akinek a lakása a bolthelyiség felett van. Telefonon hívta a tűzoltókat, akiknek kétórás munka után sikerült a tüzet elfojtani. A tűz, füst s az oltással járó műveletek nagy kárt okoztak az emeleten levő árúkbán. A tüzet a villamosvasaló okozta, mellyel reggel vasalni akartak, azonban áram hiányában nem tudtak. Minthogy áram nem volt, a kapcsolókat a vasalókon hagyták. Délután az áram megindult s az áttüzsedett vasalóktól tüzet fogott a ruhanemű. Ha a tűz éjjel támad, óriási katasztrófa történik, elpusztul az egész áruház, s ami még sokkalta nagyobb szerencsétlenség lett volna, emberéletben is kár esik, mert az emeleti lakások bejáratai már-már tüzet fogtak az üzleti ajtókból ki-kicsapó lángoktól. A szenvedett kár biztosítás útján megtérül.

A Széchenyi-szálloda éttermében a legízletesebb és legolcsóbb étkezés vehető abbonálásban. Villásreggelik és társasvacsorák a legutányosabb árban. Finom hegyaljai borok, minden időben frissen csapolt sör és pontos kiszolgálás.

Országos háziipari és amatőr-kiállítás Miskolcra, a «Korona» termeiben, Izabella kir. hercegnő védnöksége alatt március 31-ikén nyílt meg s ápr. 16-ikáig marad nyitva. A rendkívül gazdag kiállítás nagy látogatottságnak örvend. A kiállításon résztvesz több festőművésztünk is — természetesen versenyen kívül. Főmunkánk festőművészgárdája is méltóan van képviselve, amennyiben Thomaené W. Margit négy képpel — csendéletek — vesz részt a kiállításon. Kiállította Pünkösdi rózsák, Pohár víz, Virág kosárban és Violák című képeit.

Vasúti késés hóvizatar miatt. A mire a gyönyörű februári és márciusi idők után gondolni sem lehetett volna, tényleg megtörtént. Ápr. 3-ikán az Orló felől érkező délutáni vonat Pusztamezőn 45 percig volt kénytelen vesztegelni, mert ... az utat befűtötte a hó az Úr 1912. esztendőjének április havának 3-ik napján.

A Fő-utca 95. szám alatti butorüzlet 2 évi olcsó lakbérszerződéssel átadandó. Értekezhetni Glück Sámuel butorkereskedőnél. Addig is a butorok minden elfogadható áron adhatnak el!

Versenydíjnyerés. Az Abauj-Tornavármegye területén lévő törvényhatóság közutak és a vasúti állomásokhoz vezető utak fenntartására 1913—1918. évekre kiszállítandó fedenyag biztosítása céljából április 19-ikén d. e. 10 órakor a várm. székházban zárt ajánlati versenydíjnyerés fog tartatni. Részletes feltételek a kassai kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában is megtekinthetők.

Közyűlés. Március 24-ikén tartotta meg a Munkások Rokkant-egyletének eperjesi fiókja ezévi közgyűlését a városházán. — A napirend letárgyalása során védnöknek megválasztották *Divald Lajos* fénynyomdatulajdonost, az egyletnek egyik jótévőjét. Az orsz. egylet küldötték közgyűlésére *Fleischer G.* pénztárost delegálták.

Mozi. A csütörtöki előadás, a műsor érdekességénél fogva, telt padok előtt folyt le. A két ünnepen ismét egy 3-felvonásos dráma és egyéb érdekes képek kerülnek bemutatásra, — hétfőn pláne katonazenével.

Lohr Mária (Kronfusz) a főváros első és legrégebb csipketisztító-, vegytisztító- és kelme-festő-gyárintézete, Budapest, VIII, Baross-utca 85., a szakmájába vágó összes megrendeléseket gyorsan és jutányosan teljesíti.

Cirkusz. Április 7-ikén, húsvétvasárnapon nyílik meg *Kiss A.* cirkusza a Vásártéren, hatalmas, vízmentes sátorban. D. u 4 és este 8 óra-
kor kezdődnek az előadások, katonazenével. A műsor egyes pontjai alatt bemutatnak idomított fajlokat s kutyákat. Hétfőn új műsor. Kedden, a többek között díjbirkózás is lesz.

Hangverseny Kisszebenben. Az Eperjesi Széchenyi-kör *április 20-ikán*, este fél 7 óra-
kor hangversenyt rendez Kisszebenben, az ez alkalomra kellően fűtött tornacsarnokban. Műsor: 1. «Egy szüret a kuruc-világban.» Költői elbeszélés. Irta és felolvassa *Csengey Gusztáv*. 2. a) Schubert: «A vándor»; b) Grieg: «Solweig dala». Éneklő *Moyzes Miklósné*, zongorán kíséri *Moyzes Miklós*. 3. Hegedűszó. Előadja *Hoffmann Ferenc*. 4. Beethoven: «C-dur szonáta» (Allegro moderato). Zongorán előadja *Károly Zsuzsi*. 5. Mendelssohn: «Őszi dal». Duett. Éneklő *Moyzes Miklósné* és *Klaniczay Gyula*. 6. Gordonka szó. Előadja *Kugler Ede*. Belépőjegy: 1.60 korona; családijegy 3 kor.; diákjegy 50 fillér.

Betörés Bártfán. Április hó 2-ikán este 6—8 óra tájban *Messinger Mendel* lakásába, mialatt ájtatosságát végezte a zsinagógában, az ajtó felfeszítése után ismeretlen tettes behatolt és 1750 korona értékű értékpapírt ellopott. A tettest erélyesen nyomozzák.

Tartós gyógsiker. Fájdalmas csúznál, a derék, testrészek és forgó köszvényes bántalmainál a *Moll-féle borszeszszel* való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban, anyagkereskedésekben határozottan *Moll-féle* készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Elgázolás. *Krichlyik Géza* kocsis március 26-ikán elgázolta *Andráscsik János* napszámost. *Andráscsik* súlyos sérüléseket szenvedett, a megjelent mentők a kórházba szállították, ahol ápolják. A kocsis ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt megindították az eljárást.

A főváros kellős közepén fényesen rendezett szálloda nyílik meg «San-Remo» cím alatt Budapesten, VII., Dohány-utca 40. alatt a jövő héten 100 szobával, lifttel villannyal, központi fűtéssel, ébresztőórával, külön étteremmel, az országos híró *Putzer György* vendéglős vezetése alatt. A kávéházban az összes bel- és kül-

földi lakok. A szállodához mindkét pályaudvarról közvetlen villamos összeköttetés van a Rákóczi-út és Nyár-utca sarkán. Ez a szolid családi szálloda, melyet a Budapestre utazók legmelegebb figyelmébe ajánlunk, bizonyára rövid idő alatt az egész országban népszerű lesz.

Sonkát lopott. *Kolbassa János*, Eperjesről kitiltott csavargó több sonkát lopott. Csütörtökön sikerült őt a detektíveknek elfogniok. A sonkákat persze akkor már eladta.

Szoba- és kéménytűz. Ápr. 2-ikán délb-
ben dr. *Oszvald Tivadar* ügyvéd lakásán az egyik szoba padlója egy megrepedt kályhacső kipattanó szikráitól meggyűlt. — Ugyanaznap az Alsó-körút 10. számú ház kéménye tüzet fogott, de észrevették s eloltották.

Szerencsétlenség a bányában. *Orosz Mihály* óruzsini vasúti pályamunkást az ottani kőbányában súlyos szerencsétlenség érte. A felrobbantott szikla széjjel hulló darabjai a kissé gondatlanul elhelyezkedett munkást súlyosan megsebesítették. A kórházban ápolják.

A Nestlé-féle gyermekliszt egy finom kétszersültpor, melynek főalkotórészét a legjobb, csírámentes alpesi tej képezi és mely, csak vízzel felforralva, egy nagyon könnyen emészthető és erősítő tápszert nyújt csecsemők és gyermekek részére az elválasztás után, valamint felnőtt gyomor-bajos egyéneknek is. Ezen tápszer 50 év óta az egész világon el van terjedve és az orvosok mint gyermektáplálékot, nevezetesen szoptatott gyermekeknek mint melléktáplálékot, az elválasztás előtt és után mint átmeneti táplálékot a legmelegebben ajánlják. A *Nestlé-féle gyermekliszt* minden gyógyszerárban és drogueriában a megállapított 1 kor. 80 filléres árban kapható. Próbadobozt, prospektust szívesen küld a francia svájci *Henri Nestlé* cég fióközlete, Wien, I., Biberstr. 11. Magyar levelezés.

Húsvét «Kazárföld»-ön. A zsidófelekezet egyik legszebb szimbolikus ünnepét üli most. Városunkban, hol a «modern» szellem már annyira kifejezett, elveszti ez az ünnep érdekességét; eredeti formájában csak a valódi orthodox zsidók ünnepelnek, kik ragaszkodnak az ősi hagyományaikhoz. A húsvételotti napokban nagy a sürgés-forgás, készül az ú. n. «máces», mely liszt- és vízből összekevert tésztaból áll, melyet vékonyra nyújtanak s kemencében megsütnek. Előkerülnek a húsvéti edények, ezeket valamely tiszta forrás mellett «kóserolják». A húsvételotti közvetlen napon számíznak minden «chumec»-et, sőt képletesen eladják az üzleteket is, hogy semmi olyan, ami nem húsvéti, ne legyen tulajdonban. A szent estét, az ú. n. «séder»-estét nagy ünneppéggel ülik meg. A család fő két párnára ülve olvassa fel a család teljes jelenlétében a zsidók egyiptomi történetét, Faraó bűnhődését, a Vörös-tengeren való átkelést — a Vörös-tengert egy teknő vízzel szimbolizálják — és a 10 csapást. A «felolvasás» után különféle ételekkel, az ú. n. «kraiszesz»-szel emlékeztetik a mai nemzedéket az akkori súlyos viszonyokra. A család minden tagja előtt bor van, mely külön, mint húsvéti lett szüretelve, melyből a család minden tagja, mialatt a család fő a 10 csapást olvassa, egy kicsit kicseppent. Még vacsora előtt az első darab pászka-ból letör a család fő egy darabot, az «afikajment» s azt a párnák közé rejti, most az ifjúság mes-

terkedik, hogy azt onnan «kicsizelje», ami rendszeren a család fő hallgatóságos beleegyezésével meg is történik. A vacsora után erre a kis pászka-darabra feltétlen szükség van, s ilyenkor a család fő mindent ígér, amit csak a nebulók követelnek, csak hogy ezt megkapja. Az ígérteket köteles betartani. A hálaadó ima után az asztalt leszedik s közepére egy borral telt poharat helyeznek *Eliás próféta* számára. A gyerekek reggel meglepetve látják, hogy a pohár üres. Vannak esetek, mikor a gyerek már nem hisz abban, hogy *Eliás* oly részeges legyen s ennyi bort igyék, egy este lesbe áll s meglepetve látja, hogy a család fő a sötétség leple alatt felhajtja a poharat s a bor kiivását *Eliás próféta*ra keneti. Azok a jó eledelek, melyek a mácesből készülnek, csak 2-ik nap kerülnek asztalra, így a levesbe tészta helyett «knédli», a vajaskenyér helyett «krumpli», vagy «máceschremzli», melynél jobbat el sem tud egy jó zsidó képzelni. A két napig tartó szigorú ünnep után jön a «chalamajd»-nak nevezett könnyű ünnep, mikor mindent szabad tenni, csak kenyeret, vagy más «chumes»-t sem fogni, sem enni, sem eladni nem szabad; utána kétnapos szigorú ünnep következik. A nyolcnapos ünnep alatt jóformán minden kereskedelmi élet pang. Az élelem bármilyen jó s gazdag, a kenyeret mégsem bírja a «máces» pótolni, legfeljebb 1—2 napig, mikor az ujdonság erejével hat, azonban mikor nyolc napig kell a kenyeret nélkülözni, az nagyon kellemetlen. Nagyon kedves apróságok ezek s érdekességük teszik arra érdemessé, hogy feljegyezzük őket.

A Sárosvármegyei Takarékpénztárnál elhelyezett

takarékbetét

netto 4%-kal kamatozik.

Állandóbb jellegű magasabb összegű betétek előnyösebben is gyümölcsöztetnek.

A hálószobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a «Löcherer *Cimexin*»-nel történtek próbák, beigazolódott, hogy a *Cimexin* hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A *Cimexin* mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható *Pálesch Árpád* drogériájában Eperjesen és a készítőnél, *Löcherer Gyula* gyógyszerárában, Bártfán.

Elvesztett váltók. *Holländer Lujza* ápr. 3-ikán egy ajánlott-levelet, benne Klein Herman kibocsátó aláírásával ellátott egy 100 koronáról és egy 94 koronáról szóló váltóval, elvesztett.

Nem lesz többé nedves lakás! ■ Nem lesz többé nedves pince!

mert a „BIBER“ abszolút vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek tökéletes száraztételét.

„BIBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést.
„BIBER“ megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust, használati utasítást
és minden egyéb felvilágosítást

készséggel ad:

□□□ A „BIBER-MŰVEK“ egyedélárúsítója: □□□

Moskovits Gyula vaskereskedő, Eperjes.

Hajfonatok, hajbetétek *Bilich Ferenc* színházi fodrásznál, Eperjes, Fő-u. 63. Vágott és kifésült hajat vesz.

Az eperjesi áll. tanítónőképző-intézetben az 1912/13. tanévre a következő helyek töltetnek be:

	I.	II.	III.	IV.	Össz.
Ingyenes hely . . .	3	6	9	11	= 29
Féldíjas (210 K) . . .	14	9	10	5	= 38
Egészdíjas (420 K.) . . .	1	3	5	—	= 9
Készpénzes (160 K.) . . .	2	8	1	7	= 18
Segélynék. bejáró-hely	10	5	5	7	= 27

A II., III., IV. osztály kedvezményeit elsősorban az intézetnek jelenlegi növendékei nyerhetik el. A felvétel feltételei: A folyamodó a miniszterhez intézett s egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványához a következő okmányokat csatolja: 1. Születési bizonyítványt arról, hogy életének 14-ik évét betöltötte. Aki néhány hónappal fiatalabb, annak egyidejűleg korendélyért is kell folyamodnia. 2. Tisztí-orvosi bizonyítványt arról, hogy a folyamodó semmi olyan fogyatkozásban, fejletlenségben vagy eltorzulásban nem szenved, amelyek a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályoznák. 3. Hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról. 4. Községi vagy más egyéb hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, ezek életkoráról. 5. Iskolai bizonyítványt arról, hogy a felső leány- (nép-) iskola II., a polgári vagy felsőbb leányiskola vagy gimnázium IV. osztályát jó sikerrel elvégezte. 6. Aki a folyó iskolai évben iskolába nem jár, azok folyamodványukhoz hatósági erkölcsi bizonyítványt is mellékeljenek. 7. A folyamodónak hitelesen kell igazolnia, hogy másodsorú sikerrel be van oltva. A felvett tanulókat az intézet orvosa jelentkezték alkalmával megvizsgálja és a felvétel csak akkor válik véglegessé, ha az illetőnek a tanítónői pályára való alkalmas voltát az intézeti orvos is megállapítja. A folyamodvány és mellékletek csak hatósági szegénységi bizonyítvány alapján bélyegmentesek. A folyamodó lakóhelye (megye, város, utca, házzám) pontosan kiteendő. A folyamodványok *május 1-jétől május 30-ikáig* küldhetők be *Décs Mária* igazgatóhoz. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága nyújt.

TANÜGY.

Gazdasági ismétlőiskolai díj. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Reinovsky* Rezső szedliczei áll. el. isk. igazg.-tanító részére az iskolával kapcsolatos gazdasági ismétlőiskola vezetéséért további intézkedésig tanévenként 100 kor. tiszteletdíjat engedélyezett.

Nyugdíjigény. *Hornyák* Ilona radácsi áll. óvónő nyugdíjintézeti felvételének időpontja 1906. aug. 16-ról 1905. szept. 16-ikára helyesbített és eddigi 900 kor. nyugdíjigénye jelenlegi beszámítható javadalmához képest 1000 koronára felemeltetett.

Özvegyi illetmény. *Majher* Lajos kajatai tanító elhalálása folytán a közokt.-ü. miniszter, a tanító által fizeteskiegészítés címén élvezett 454 kor. államszegély és 500 kor. korpótlék fél-

évi részletét az özvegynek, *Humenyik* Erzsébetnek, félévi özvegyi ellátás címén folyóvá tette.

Tanítók és a Pártfogó-egyesület. Sárosvármegyében a Pártfogó-egyesületnek megalakítása folytán, a vármegye tanítóinak a Pártfogó-egyesületbe való belépése és az egyesület megismerése céljából a vármegye kir. tanfelügyelője a tanítóegyletek elnökségeihez, illetőleg a köri elnökökhöz körlevelet intézett.

Választmányi gyűlés. A Sárosvármegyei Ált. Népnevelő-egyesület választmánya ápr. 1-jén Eperjesen, az áll. tanítónőképző-intézet tornatermében tartotta ülését. *Chityil* Pál elnök megnyitójában bejelentette a pozsonyvármegyei kir. tanfelügyelőséghez Nagyszombat székhelyű iskolalátogatóvá történt kinevezését, mely állásra való behívásával az itt viselt elnöki tisztsége, valamint a Tanítók Házánál való gondnoki állása üresedik meg, melyek betöltéséről való gondoskodás válik szükségessé. *Szabó* Elemér kir. tanfelügyelő ezen bejelentés után meleg szavakkal emlékezik meg *Chityil* elnöknek e vármegyében hosszas működése alatt kifejtett maradandó becsű tevékenységéről és azt indítványozza, hogy érdemeinek elismeréseképpen az egyesület rendkívüli közgyűlés és búcsúebéd keretében búcsúzzék el szeretett elnökétől, mely indítvány egyhangú lelkesedéssel elfogadtatott. Ezután az elnök mint gondnok beszámol a Tanítók Háza jelenlegi állapotáról, működéséről s tudomásul adja a választmánynak, hogy a Tanítók Házába a jövő tanévi feltételekre vonatkozólag a pályázatot kiírta. Továbbá pártolólag bejelenti, hogy *Halmi* Aladár laposi ág. h. ev. lelkész és *Tóth* István bártfai rendőrkapitány a tanító-egyesületbe való felvételüket kérték, valamint figyelmébe ajánlja a választmánynak *Bulissa* János r. k. tanító fiát, dr. *Bulissa* Károly ügyvédet, hogy őt az egyesület ügyészévé jelölje, mely tisztséget nevezett díj-talanul elfogadja; minden a közgyűlés elé támogatólag terjesztetik elő. Következett ezután a tavaszi köri gyűlések megállapítása. Ily gyűlések lesznek Eperjesen, Palocsán, Kapiban, Sároksözegen és Felsővízközön. Valamennyi gyűlés tárgyszorozatába felvételre a helyi különleges programmpontokon kívül a Sárosvármegyei Pártfogó-egyesület ismeretése. Az egyesület pénztárosának elutazása folytán a pénztári jelentést az elnök olvasta fel, melyet a választmány elég kedvezőnek talált. Végül a következő indítványokat fogadta el a választmány: Az egyesület hivatalos lapjának, a **MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS**nak előnyösebb alapokra való fektetése céljából a javaslat megbeszélésére és a közgyűlés elé vitelére a választmány a kir. tanfelügyelő indítványára egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek *Reményik* Lajos, a lap felelős szerkesztője, *Székely* Adolf segédszerkesztő, *Petz* Károly és dr. *Mauks* Ernő, a kir. tanfelügyelő elnöklése mellett. *Kovács* János indítványára az egyesület megveszi *Chityil* Pál gondnok szobabutorzatát az internátus vendégszobája és irodája részére. Az elnök indítványára a Tanítók Házában a gondnoki tisztelet, amennyiben szükséges volna, ideiglenesen *Szabó* Géza a

kir. tanfelügyelőséghez beosztott tanító látja el és az állásra való kinevezetésére az internátus orvosának, dr. *Holénia* Gyula városi főorvosnak hozzászólása alapján elsősorban nőtlen egyént fog proponálni a vall.- és közokt. miniszternek, és pedig egyhangú határozattal *Fejér* András berzeviczei áll. el. isk. ig.-tanítót s másodsorban pedig nőt: *Csatári* János demétei áll. el. isk. tanító személyében.

«Vasárnapi Könyv.» Az Országos Közművelődési Tanács közhasznú és népszerűen megírt cikkeiről ismeretes, **VASÁRNAPI KÖNYV** című folyóiratot ad ki. Miután ezen folyóirat a közművelődés terjesztésére igen alkalmas, a m. kir. vall.- és közokt. miniszter meghagyta, hogy az áll. el. iskolák mellett alakult ifjúsági egyesületek ezen folyóiratot szerezzék be, sőt a rendelkezésre álló fedezet- és szükséghez képest esetleg több példányban is megrendeljék. Más fedezet hiányában azt is megengedte a miniszter, hogy a jelzett folyóirat a beiratási díjakból az ifjúsági és tanítói könyvtár céljaira le nem kötött összeg terhére rendeltessék meg.

A legdivatosabb

levélpapír

KÖSCH ÁRPÁD
papirkereskedésében.

IRODALOM.

A «Magyar Figyelő» mostani számában érdekes tanulmányt közöl *Barabási Kún* József tollából *Bismarckról* és az általános választói jogról. A magvas studiumon kívül *Adorján* Andor nagy figyelmet érdemlő cikket írt «Utazások Magyarországon a XIX. században» címmel, *Alexander* Bernát pedig nagy készütségről tanúskodó, eleven tollal megírt tanulmányában a színpadon szereplő gonoszokkal foglalkozik. *Szemere* György művészi szépségekben gazdag elbeszélése: «A méhek menyasszonya», továbbá *Palágyi* Menyhért kritikái tanulmánya *Oswald* prédikációiról és a Följegyzések gazdag rovata egészíti ki a lap gazdag és változatos tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 6 kor. Kiadóhivatal Budapest, VI., *Andrássy-út* 10.

Ritka irodalmi vállalat nyert rövid idő alatt oly nagy elterjedést, megkedvelést a társadalom minden rétegében, mint a **KÉPES HÉT**. Amerre csak megfordulsz, ott látod az iskolák, könyvtárak, intézetek, kereskedések és a magas körökben és a tehetős polgárságnál egyformán. Képei kitűnő kivitelben, a legnagyobb precizitással

Sirolin 'Roche'

köszönettel bizonyított kiváló tulajdonságainak köszöni, mert a **tüdőt erősíti, e mellett étvágyserkentő és jóízű,** ezért évek óta orvosok és betegek előnyben részesítik. — Sirolin 'Roche' a **legjobb sikerrel vált be** **köhögés, hurutok, hörghurut, influenza és görvélykór ellen**

A légzőszervekre kiváló előnyös befolyással van és **meghűlés** kezdetén alkalmazva felette meglepő könnyűtől hat. — Már néhány nap múlva a **tüdőtevékenység szabályoztatik** és a természetes hang, nemkülönben az általános közérzet helyreáll. Joggal nevezik: a Sirolin 'Roche'-t a **legjobb óvszernek**

tüdőbajok

ellen.

vannak
sadalm
világes
pedig
tartalm
ményel
ság-, h
tatók,
bő tart
állítás
70 fill.
Valóság
ajánljuk

Csász

gyógyfű
iszapfü
és urak
szénava
ményne
idegbaj
ben s a
Szolid k
Porspek

JL

Róza (4 kor)
maradandó

GEOR
Brüsszel 191

Egy
bebú
: ny
Bő

Há
ajánlj
hez i
Mind
S.

Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

896. sz. Hirdetmény.
912.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár
április 21-ikén d. e 11 órakor az
eperjesi városháza tanácstermében tartja

ÉVI KÖZGYŰLÉSÉT.

Napirend:

1. Megnyitás; a közgyűlés szabályszerű egybe-
hívásának és határozatképességének megállá-
pítása.
2. Közgyűlési jegyzőkönyv vezetése és hitelesí-
tése iránti intézkedés.
3. Igazgatósági jelentés.
4. Az 1911. évi zárszámadások és statisztikai
kimutatások előterjesztése.
5. Felügyelő-bizottság jelentése.
6. Felmentvény megadására vonatkozó ha-
tározat.
7. Az 1911. évi felesleg egyharmad részének
hováfördítése iránti határozat.
8. Az 1913. évi költségeloirányzat meg-
állapítása.
9. Az alapszabályok 22. §-a szerint kellő
időben beadott és szabályszerűen tíz pénztári
tag által aláírt indítványok.
10. A pénztár kötelékéből időközben ki-
lépett felügyelőbizottsági póttag és választott-
bírói póttagok választása. Választandó: a/
a munkaadók csoportjából egy felügyelőbizott-
sági póttag és egy választott-bírói póttag;
b) a biztosított tagok csoportjából három fel-
ügyelőbizottsági póttag és hat választott-bíró-
sági póttag.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igaz-
gatóságának 1912. március 31-ikén tartott üléséből:

Schreiber Ignác s. k.,
igazgató.

Sziklai Henrik s. k.,
igazg. elnök.

141—1912. számhoz.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Sárosvármegyei *Kavocsán* volt úrbéres
birtokossága, 1912. évi *április* hó
23-ikán d. u. 1 órakor a községi bírónál
tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverés-
ben eladja a tulajdonát képező erdőben
271—912. számú közleg. erd. bizottsági
véghatározattal kihasználásra engedélyez-
ett, az 1910—1913. évi vágásokban 3-56
kat. holdon kitermelt és megszámozott
186 drb 26—62 cm.-en felüli **tölgy-
haszonfának** 158-3 tömkb-
méterből álló fakészletét.

Kikiáltási ár 4329 korona 93 fillér.
Bánatpénz 433 korona. Becsáron alul a
faanyag el nem adható. Utóajánlatok nem
fogadtnak el.

Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat
benyújtójára azonnal, eladóra azonban csak az
illetékes hatóság jóváhagyása után válik köte-
lezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek
az eperjesi m. kir. állami erdőhivatalnál, illető-
leg az eperjesvidéki alsó m. kir. járási erdő-
gondnokságnál megtekinthetők.

Kavocsán (Sárosmegye), 1912. március 7.

Sikora József s. k.,
elnök.

Globin
legjobb cipőkrém

STUBNYA FÜRDŐ

518 meter t. f. m. 38—48° C. fokú hévízzel.
Budapest—Ruttkai fővonalon gyorsvonat-megállóhely.
Javallatok:

REUMA KOSZVÉNY

izületi és izomreuma, ischias, neuralgia (idegbántalmak),
nőibajok és bőrbetegségek esetében, eczema, prurigo,
psoriasis.

MAGASLÁTI GYÓGYHELY

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkúrák, porcel-
lán-, kád- és 6 természetes tükörfürdő, pakolás, izzá-
dási kúrák, villamozás, masszázs és hidegvízgyógykezelés.
Olcsó árak, nagy kényelem. Saját fürdőzenekar,
lawn-tennisz. **Előidény:** július 1-ig. **Utóidény:** auguszt-
us 20-tól. **50% engedmény.** — Képes prospektus-
sal és fölvilágosítással díjmentesen szolgál
az igazgatóság.

PREPARATEUR

Piskolák és múzeumok ré-
szére elfogad mindenféle
ragadozómadarakat és emlős-
állatokat **kitömésre**, jutá-
nyos áron.

FÁYT ANTAL, Kisszeben, Főu. 41.

BIRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR
HERCZEG FERENC
KENEDI GÉZA
KÓBOR TAMÁS
KOZMA ANDOR

az írók és ujságírók színe-java írják
a legjobban szerkesztett, teljesen független
leghatározottabb és
legnagyobb magyar napi lapot

AZ UJSÁG-OT

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek”
„Automobil” és „Sport” melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.
Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: AZ UJSÁG terjedelme rend-
esen 32—36—40 oldal.
Vasár- és ünnepnapokon
80—100—200—280 oldal.
MEGRENDELŐ-CÍM:
Az Ujság kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.
Egyes példány ára ünnep-
és vasárnapokon egyformán **10 fillér.**

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ**
RUGANYOS-VIHAR-
BIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLMEZ

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ**
kaucsuk - kompozí-
cióval bevont fedél-
lemez.

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ**
mezőgazdasági és
gyári épületekre a
legalkalmasabb.

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ**
vízhatlan, a legna-
gyobb viharok
ellentáll.

: **KOLLARIT-BÖRLEMEZT** :
nem kell mázolni és így fentartási költséget nem
igényel.

Kapható:

Lavotha Ödön Utóda
vaskereskedőnél :::: Eperjesen.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Flórián-utca 3. sz.
ház szabad eladó.
Bővebbet ugyanott.

Hirdetmény.

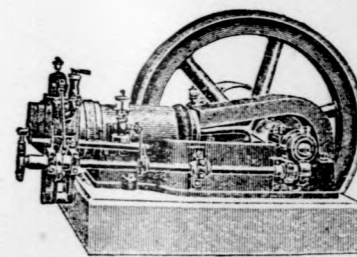
Előrangú, régi, minden biztosítási
ágazatban működő részvénytársaság
irodaátalány és jutalék mellett hely-
ben és vidéken jól bevezetett
főügynököt
és üzletszerzőt keres.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába küldendők.

Nyersolaj-
Szívógáz-
Diesel-
Benzin-
MOTOROK
ÉS LOKOMOBILOK.

Gyors
szállítás.
Kedvező
fizetési
feltételek.

Messze-
menő
jótállás.

DREZDAI MÓTORGYÁR RÉSZV.-T.

Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára.

Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok.)

A mesterdalnok...

Cipóm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA
kaucsuk-sarok!

A szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt és nagyot, fiatalot és öregot szegényt vagy gazdagot egyaránt mesésen szórakoztat. Mindenütt kapható. **Ára 1 korona.**
Gyártja: a „CSERÉPGYÁR” R.-T., Kismányán.
Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt őhajtván fenntartani, e célra öv-dékképes és agilis képviselőket keresünk.
A budapesti raktár telefonszáma 179-68.

A Kukora M. Utócai női-kalap divattermékét

átvettük
s azt az eddig is elismert jó izléssel és szolid kiszolgálással tovább vezetjük. Magunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánljuk
Lihán J. és Lukács M.
EPERJES, FŐ-UTCA 37.

Kiadó lakás.

5 szoba, fürdőszoba, előszoba- s mellékhelyiségekből álló I. emeleti, **Fő-utca 75. sz.** alatti lakás azonnal kiadó. **Bővebbet a kiadó-hivatalban.**

2, 3, 4 és 5 szobából álló új házak és építési telkek szabad kézből eladók.

Értekezhetni **Fischgrund Józsefnél**, Eperjes, Fő-utca 79.

Hölgyeim!! Vegyenek csak „OROSZLÁN” védjegyű cipőket,

mert ezek a legszebbek, legjobbak és tartós formájúak!

Egyedül kaphatók

Ambrózy Bélánál

Eperjes, Fő-utca 76.

FRITZELAKK” NUMATA

padlófesték a legjobb házi használatra. zománclakkfesték butornak, ajtónak stb.

Szint és leny ad egy vonással!
TARTÓS! ELŐKELŐ! KIADÓS!
Használatban **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál vigyázzunk a törv. véd. névre és vignettára; minden más csomagolást utasítsunk vissza!
Kapható **Bohrandt J.W. Utódánál Eperjesen.**

Kiadó a Fő-utcán, I. emeleten garçon-lakásnak, irodának

1 utcai és 1 udvari szobából álló, igen alkalmas helyiség. Értkezhetni Fő-utca 135. sz. alatt.

A Csatorna-utca 5a. számú ház

szabad kézből eladó. Bővebbet **Scholze Alfréd** cukrászdájában.

Milliók használják

Köhögés

rekeátseg, hurut és nyalkasogas, górcs és hókhurut ellen

KAISER MELLKARAMELLÁIT

a három fenyő védjeggyel.

6050 közjegyzőileg hiteltel bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!
Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.
Kapható: **Korn Vilmos** gyógyszerárában, **Scholze Alfréd** cukrászdájában és **Lefkovits Emil** fűszer- s csemegéüzletében. Eperjesen.

Tátra-Gánócz GYÓGY-FÜRDŐ

természetes szénsavdús forrásával kitűnő gyógyhatású:

Szívbetegségek, Vesebetegségek, Rheumatismus, Női bajok, Köszvény, Neuraszténia, Gyomorbántalmak, Angolkór esetelben.

Méltányos árak. Penzió. Olcsó, száraz szobák. Kitűnő női ellátás. Figyelmes kiszolgálás. Posta, távirat, telefon, állandó csendőrs. Vasúti állomás. Gyorsvonatok feltételes megállóhelye június 15-iktől. Állandó fürdőorvos Budapestről.

Központi Menetjegyiroda (Budapest, IV., Vigadó-tér 1. sz.) útján részletfizetési kedvezmények. Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díjtalanul azonnal küld.

Fürdőgondnokság, Gánóczfürdő.

Főrangú hölgyek legkedvencebb széptisztoszára a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÈME.

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudomány- buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arcszépítő és -finomító.

A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beál a hatás, mely valóban meglepő gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz.

Pár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések.

A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen.

Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K 20 f.

Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Kapható Eperjesen: **Williger Pál**, **Kovaliczky Pál** és **Molitorisz István** gyógyszerárákban, valamint **Páles-h Árpád** drogueriájában.

